

Aan de leden van de
verenigde vergadering

Rotterdam, 18 oktober 2005 V.V.: 30 November 2005

Onderwerp: aanvullend krediet Agendapuntnr: 18
Programma Bureau Peil
2010

Programma Peil 2010

In de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Schieland in maart 2002 (zie bijlage) is besloten om een grootschalig programma van maatregelen uit te voeren om het risico op het voorkomen van wateroverlast in het gebied aanzienlijk te reduceren. Daartoe is zowel een krediet voor de uitvoeringsvoorbereiding van € 1 miljoen als een krediet voor de uitvoering van de meest urgente maatregelen van € 1,5 miljoen gevoteerd.

Aan dat besluit lag een uitgebreide studie ten grondslag, waarin was aangegeven welke maatregelen nodig zouden zijn om bepaalde doelstellingen te bereiken. Omdat niet alle maatregelen gedetailleerd in beeld konden worden gebracht, zijn op basis van kentallen de kosten van maatregelen globaal geraamd. Aan de toenmalige rapportage is daarom de term "Wateroverlast Schieland Quick Scan" gegeven.

In de eerste scenario's die tot de Quick Scan hebben geleid, is gerekend met het vergroten van de watersysteemcapaciteit, dat wil zeggen de som van waterberging en afvoercapaciteit, volgens bepaalde percentages. Uiteindelijk is voor het Uitvoeringsprogramma tot 2010 gekozen voor die maatregelen met een "geen spijt"-karakter. Dat scenario is het Meest Effectieve Scenario (MES) genoemd, dat de basis is geweest en voor het grootste deel nog steeds is, van het programma dat later Peil 2010 is gaan heten.

Bureau Peil 2010

Bij de start van het programma Peil 2010 is besloten de aansturing en coördinatie van het Uitvoeringsprogramma Peil 2010 in handen te leggen van een programmabureau onder leiding van een externe programma manager. Tot aan de fusie tussen Schieland en de Krimpenerwaard heeft deze organisatievorm gefunctioneerd.

Met ingang van 1 januari 2005 is het management van het programma Peil 2010 stapsgewijs overgedragen aan het hoofd van de afdeling Projecten. Dit proces is thans nog gaande en zal naar verwachting binnenkort worden afgerond.

Teneinde het programma ook in de komende periode voldoende kwantitatief en kwalitatief te ondersteunen zal het programmabureau, weliswaar in afgeslankte vorm, worden voortgezet, onder leiding van het hoofd van de afdeling Projecten.

Aan het programma bureau en de programma manager zijn o.a. de volgende taken opgedragen:

1. het opstellen, afstemmen, voorleggen en afronden van rapportages over de voortgang van de projecten, de planning en de financiële resultaten van de projecten aan de Stuurgroep Peil 2010 en via de Stuurgroep aan D&H en de VV
2. de begeleiding van de uitvoering van een aantal projecten
3. ondersteuning van de programma manager en de projectleiders op het gebied van projectplanning, afspraken, notuleren, rapportages en documentbeheer
4. het voorbereiden en verslaan van de stuurgroepvergaderingen

5. het initiëren en uitvoeren van activiteiten die het projectniveau overstijgen, zoals externe contacten op programma niveau, externe financiering (NBW-regeling, INTERREG) en grondverwerving
6. het voorbereiden en verslaan van bestuurlijk overleg
7. het begeleiden, coachen en beoordelen van de projectleiders en ondersteunende programma medewerkers
8. het rekruteren en aansturen van projectleiders en andere ondersteunende medewerkers vanuit de markt
9. het coördineren van de activiteiten van andere afdelingen die toeleverend zijn aan het programma peil 2010, zoals Communicatie, BJZ, Beleid, Beheer.

Financieel

Voor de jaren 2004 en 2005 zijn kredieten voor het programmabureau gevoteerd door de VV van het Hoogheemraadschap van Schieland tot een totaal van € 1.000.000,- en wel € 500.000,- in november 2003 en € 500.000,- in september 2004. Dit krediet is niet toereikend.

Verwachtingen

Zoals gememoreerd, is er thans sprake van een overgangssituatie, nu de taken van de externe programma manager stapsgewijs worden overgedragen aan het hoofd van de afdeling Projecten. Het uitgavenniveau ten behoeve van het projectbureau Peil 2010 zal derhalve dalen.

Bovendien is, zoals bekend, thans een onderzoek gaande naar de toekomst van het programma Peil 2010 in het licht van de recente Wateropgave. Daarom is het niet uitgesloten dat de opzet van het programma Peil 2010 zal worden aangepast, waarbij ook andere aspecten een rol zullen spelen, zoals de mogelijke integratie van de maatregelen van de Europese Kaderrichtlijn en de verbreding van het programma naar het gehele gebied van Schieland en de Krimpenerwaard. In de verenigde vergadering van maart 2006 zult u nadere voorstellen ter behandeling voorgelegd krijgen. Daarbij zal ook de projectorganisatie aan de orde zijn.

Gelet op deze ontwikkelingen is het moeilijk om de benodigde financiering van het programma Bureau Peil 2010 tot eind 2006 nauwkeurig te bepalen. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat een krediet van € 540.000,- benodigd is.

In het investeringsprogramma van het Waterbeheersplan (Voorjaarsnota 2005) is rekening gehouden met een investering voor het Projectbureau Peil 2010 die in totaal € 540.000 bedraagt.

Financiële consequenties

In dit voorstel wordt gesproken over een investering van € 540.000,-. In de beleidsbegroting 2006 is in het investeringsprogramma 2006-2010 partiële herziening Waterbeheersplan 2003-2007 onder maatregel 4 "aanpassen en of uitbreiden bemaling en peilregulerende kunstwerken (peil 2010)" rekening gehouden met deze investering.

Voorstel

Wij stellen u voor een aanvullend krediet groot € 540.000,- beschikbaar te stellen ten behoeve van het Projectbureau Peil 2010 in de periode tot eind 2006.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris,

dijkgraaf,

mr. I.C.M. Baltus

mr. J.H. Oosters

Bijlage

Enkele passages uit het document "Quick Scan capaciteit watersysteem maatregelen en 1^e krediet" dat aan de basis heeft gestaan van de besluitvorming in de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Schieland d.d. 27 maart 2002

"Inleiding

Het watersysteem in het beheersgebied van Schieland voldoet in het algemeen aan de thans daaraan gestelde normen. Bij klimaatverandering zijn echter extra maatregelen nodig. Het KNMI voorspelt thans dat de hoeveelheid neerslag die in het jaar 2100 in een periode van 10 dagen kan vallen, met 10% tot 40% zal toenemen. De ervaring van de afgelopen jaren laat eveneens zien dat herhaaldelijk problemen kunnen ontstaan. Genoemd kunnen worden de eerdere situaties van min of meer extreme neerslag in het westelijk deel van Nederland in de jaren 1998, 1999, 2000 en 2001. In Schieland heeft dit herhaaldelijk geleid tot wateroverlast"

"In de periode van 19 - 21 september 2001 is het beheersgebied van Schieland geconfronteerd met twee periodes van langdurige en hevige neerslag. Door deze (extreme) neerslag is in het gebied wateroverlast ontstaan. Daarover is gerapporteerd aan de verenigde vergadering van september (mondeling) en november (schriftelijk). In september is verzocht concrete actie te ondernemen; in november is een aantal besluiten genomen, die betrekking hebben op het uitvoeren van een quick scan, de aanschaf van noodpompen, digitale peilregistratie etc. Tevens is door het college aangekondigd een quick scan te zullen uitvoeren naar de te nemen maatregelen bij uitbreiding van de systeemcapaciteit. De quick scan beoogde om op korte termijn – conform de wens van de verenigde vergadering – een aantal maatregelen te nemen".

"Samenvatting quick scan

Algemeen

Het huidige watersysteem van Schieland is berekend op de afvoer van ca. 18 mm/etmaal en kan een bui van orde grootte van 60 mm opvangen, gedurende één etmaal. Daarna is het systeem verzadigd en neemt de systeemcapaciteit af. Onderzocht is een vergroting van de watersysteemcapaciteit naar 125%, 150% en 175% ten opzichte van de huidige situatie. Het doel van deze varianten was primair om een beeld te krijgen van mogelijke maatregelenpakketten, en daarmee te behalen resultaten en de daarmee samenhangende kosten.

De quick scan is als volgt aangepakt. Allereerst is (in de drie onderzochte scenario's) de uitbreiding van de systeemcapaciteit met een bepaald percentage vertaald in een vergroting van de bemalingscapaciteit met datzelfde percentage plus uitbreiding van de bergingscapaciteit met datzelfde percentage. De bijbehorende maatregelen zijn primair opgesteld vanuit de optiek van bestrijding van de wateroverlast, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met effecten voor de kwaliteitsproblemen..

Bij de samenstelling van de maatregelenpakketten in de verschillende scenario's is rekening gehouden met de wens om de bemaling flexibeler te kunnen inzetten, het beter benutten van het bestaand wateroppervlak, het afvoeren van schoon naar vuil, mogelijkheden van sturing van het watersysteem en de lange-termijneffecten voor de waterkwaliteit. Uitbreiding van de berging in de grond en in regenwaterbassins is niet of niet eenvoudig beïnvloedbaar en als zodanig niet meegenomen".

"150%-scenario

Om aan nog nader vast te stellen (landelijke) basisnormering volgens WB21 te kunnen voldoen en in te spelen op klimaatveranderingen zijn investeringen in het watersysteem nodig. Dit betreft zowel investeringen in de bemalingscapaciteit als bergingscapaciteit. Hoewel een meer exacte analyse nog ontbreekt, geven globale berekeningen aan dat een bandbreedte van 125% en 175% zowel de klimaatontwikkelingen als enige aanscherping van de wateroverlastnormen kunnen worden opgevangen. Verwacht wordt derhalve dat de benodigde uitbreiding van de

watersysteemcapaciteit (berging en bemaling) voor de middellange termijn binnen deze bandbreedte ligt. Vergroting van de systeemcapaciteit naar ordegrootte 150% is voor de lange termijn dan ook, voor zover nu te overzien, een plausibele eindsituatie.

Het pakket aan maatregelen (150%-scenario) bevat echter grote onzekerheden, zowel op het gebied van de inhoudelijke invulling als met betrekking tot de realisatietermijn (uitvoering binnen enkele decennia). Voor de realisering van het totale pakket aan maatregelen in dit scenario is een bedrag inclusief BTW geraamd van circa € 150 miljoen (p.m.: de kosten voor de scenario's 125% en 175% zijn respectievelijk circa € 90 miljoen en circa € 200 miljoen). Uitvoering van het 150%-scenario gaat derhalve gepaard met omvangrijke investeringen. Keuze voor dit scenario is daarom, mede gezien de genoemde onzekerheden, op dit moment niet aan de orde. Maatregelen die op korte termijn worden getroffen, moeten echter wel passen in het 150%-scenario, omdat wij veronderstellen dat het 150%-scenario voor de lange termijn een goede indicatie is."

"Meest effectieve scenario

Voor uitvoering op de kortere termijn is uit het pakket aan maatregelen van het 150%-scenario een aantal maatregelen geselecteerd. Deze maatregelen bieden een oplossing voor lokale knelpunten die de afgelopen jaren in ons watersysteem zichtbaar zijn geworden in situaties van extreme neerslag (meest effectieve scenario).

Uitbreiding van alle maatregelen uit het meest effectieve scenario zou extra belasting op de Rotteboezem opleveren. Uitbreiding van de bemaling van de Rotteboezem door vergroting van het boezemgemaal mr. U.G. Schilthuis is echter niet mogelijk omdat het Toevoerkanaal geen significant grotere afvoercapaciteit kan verwerken dan in de huidige situatie. Dit betekent, dat een oplossing moet worden gevonden voor de situatie, dat de Rotteboezem zou worden overbelast door het daarop uitgemalen polderwater. Deze oplossing is binnen het meest effectieve scenario gevonden door een deel van de Eendragtspolder in te richten voor retentieberging, er van uitgaande dat die berging gecombineerd kan worden met én calamiteitenberging én de inrichting van een natuur- en recreatiegebied ten zuiden van Zevenhuizen-Moerkapelle.

Kosten

Voor de realisering van het gehele meest effectieve pakket aan maatregelen is een bedrag inclusief onvoorzien en BTW geraamd van circa € 41 miljoen.

Baten

Realisatie van maatregelen van het meest effectieve scenario biedt oplossingen voor lokale knelpunten. Hierbij moet worden opgemerkt dat geen garanties kunnen worden gegeven in geval van zeer extreme situaties. Evenmin kunnen garanties worden gegeven dat zich niet elders knelpunten voordoen. De problemen ten aanzien van de relatie tussen het rioleringsstelsel en het oppervlaktewatersysteem moeten bovendien worden aangepakt. Zeker is echter wel, dat met realisatie van deze maatregelen een grote verbetering van ons waterhuishoudkundig systeem wordt bereikt.

Onzekerheden

Ten aanzien van de realisatiekans is naast de verwerving van grond, de planologische medewerking van de betrokken gemeenten en de provincie noodzakelijk. Met name geldt dat voor de planologische veiligstelling van een "centrale" berging in de Eendragtspolder. Ook zal een modus gevonden moeten worden voor een goede afstemming tussen het rioleringsstelsel en oppervlaktewatersysteem in de compacte stad van Rotterdam in het bijzonder". .

Beleidsinzet college

“Het college acht in de eerste plaats het 150%-scenario plausibel om in te spelen op het waterbeheer in de 21e eeuw en is van mening dat te nemen maatregelen binnen dat scenario moeten passen.

Het college kiest voorts voor een beleidsinzet, waarbij binnen een termijn van 5 à 10 jaar het meest effectieve scenario (inclusief eventueel daarbinnen aan te brengen varianten) wordt uitgevoerd.”

Voorstel

Wij stellen u voor:

- In te stemmen met de voorgestelde beleidsinzet, zoals omschreven in paragraaf 3, op basis waarvan nadere voorstellen aan de verenigde vergadering zullen worden voorgelegd.
- Een krediet van € 1 miljoen ter beschikking te stellen voor de voorbereiding en uitwerking van de maatregelen van stap 1 en 2.
- Een krediet van € 1,5 miljoen ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de maatregelen uit stap 1.